

Αποτίμηση της Αξίας του Μετσόβου ως Τουριστικού Προορισμού με Χρήση της Μεθόδου Ανάλυσης Κόστους Ταξιδιού

Μ. Μέγα, Πολιτικός Μηχανικός, Μ.Δ.Ε. «Περιβάλλον και Ανάπτυξη»,
Μ.Δ.Ε. «Υδραυλική Μηχανική»

Σ. Μπαλαμπέκος, Δασολόγος – Περιβαλλοντολόγος, Μεταπτυχιακός Φοιτητής Δ.Π.Μ.Σ.
του Ε.Μ.Π. «Περιβάλλον και Ανάπτυξη»

Ν. Κατσουλάκος, Μηχανολόγος Μηχανικός, Μ.Δ.Ε. «Περιβάλλον και Ανάπτυξη»,
Υποψήφιος Διδάκτωρ Ε.Μ.Π.

Περίληψη

Αντικείμενο της παρούσας εργασίας είναι η αποτίμηση της αξίας του Μετσόβου ως τουριστικού προορισμού, με τη μέθοδο Ανάλυσης Κόστους Ταξιδιού (Travel Cost Method - TCM). Η συγκεκριμένη μεθοδολογία αποτελεί κλασικό εργαλείο της Περιβαλλοντικής Οικονομίας και εφαρμόστηκε για πρώτη φορά το 1947. Στηρίζεται στην κεντρική υπόθεση ότι το συνολικό κόστος επίσκεψης σε ένα τόπο ενδιαφέροντος είναι ένα μέτρο της ψυχαγωγικής του αξίας.

Η εφαρμογή της μεθόδου TCM βασίστηκε σε προσωπικές συνεντεύξεις επισκεπτών του Μετσόβου, μέσω κατάλληλα διαμορφωμένων ερωτηματολογίων. Μέσω της μεθόδου, υπολογίστηκαν τα χρηματικά ποσά που δαπανούν οι επισκέπτες, προκειμένου να φθάσουν και να παραμείνουν στο Μέτσοβο. Τα στοιχεία που συλλέχθηκαν αφορούν στην περιοχή προέλευσης των τουριστών, στο μέσον με το οποίο ταξίδεψαν, στη χρονική διάρκεια του ταξιδιού τους και στο χρόνο παραμονής τους στο Μέτσοβο.

Οι υπολογισμοί οδηγούν στο βασικό συμπέρασμα ότι η οικονομική αξία του Μετσόβου ως τουριστικού προορισμού ξεπερνά τα 28.000.000 €ανά έτος. Το μέγεθος αυτό αποτελεί το «κατώφλι» της συνολικής του αξίας, αφού η αποτίμηση βασίζεται αποκλειστικά σε κόστη που δαπανώνται από τους επισκέπτες και συνεπώς αντανακλά κυρίως την αξία χρήσης του Μετσόβου ως τουριστικού προορισμού.

Συμπερασματικά, η εφαρμογή της μεθόδου Ανάλυσης Κόστους Ταξιδιού στην περίπτωση του Μετσόβου, για την αποτίμηση της αξίας του ως τουριστικού προορισμού, αποτελεί ένα καινοτομικό εργαλείο στη μελέτη της τουριστικής ανάπτυξης των ορεινών περιοχών. Μπορεί να συνεισφέρει στον αναπτυξιακό σχεδιασμό της περιοχής, αφού αποτιμά σε χρηματικές μονάδες το τουριστικό προϊόν που προσφέρει στο Μέτσοβο, διευκολύνοντας έτσι τους τοπικούς φορείς στις περαιτέρω εκτιμήσεις και αποφάσεις τους.

Εισαγωγή

Είναι αντιληπτό ότι είναι δύσκολο να προσδιορίσουμε την οικονομική αξία ενός περιβαλλοντικού αγαθού, ενός ιστορικού μνημείου αλλά και ενός παραδοσιακού οικισμού. Πεδίο έρευνας της εργασίας αποτελεί η αποτίμηση της ψυχαγωγικής αξίας του Μετσόβου σε χρηματικές μονάδες. Για το σκοπό αυτό ερευνάται πόσα χρήματα ξοδεύουν στο σύνολό τους οι επισκέπτες του Μετσόβου προκειμένου να μεταβούν και να διανυκτερεύσουν στο Μέτσοβο.

Μεθοδολογία

Για την διερεύνηση του παραπάνω θέματος εφαρμόστηκε η μέθοδος Ανάλυσης Κόστους Ταξιδιού (TCM). Προκειμένου να υπολογιστεί το συνολικό κόστος των επισκεπτών χρειάστηκε ο ετήσιος αριθμός των επισκεπτών του Μετσόβου, αλλά και ο υπολογισμός των επιμέρους δαπανών ανάλογα με το μεταφορικό μέσο που επέλεξαν οι επισκέπτες. Συνεπώς προκύπτει το κόστος από τους επισκέπτες που χρησιμοποιούν Ι.Χ. επιβατηγά αυτοκίνητα, το

κόστος από αυτούς που χρησιμοποιούν τις υπεραστικές συγκοινωνίες, το κόστος από αυτούς που ταξιδεύουν με οργανωμένη εκδρομή (group) και το κόστος από αυτούς που χρησιμοποιούν το αεροπλάνο ως μεταφορικό μέσο.

Για τη διεξαγωγή της παραπάνω έρευνας πραγματοποιήθηκε τυχαία δειγματοληψία από τους επισκέπτες του Μετσόβου με ερωτηματολόγιο και το μέγεθος του δείγματος ανήλθε σε 310 άτομα. Οι ερωτήσεις που περιείχε το ερωτηματολόγιο αφορούσαν στην περιοχή από την οποία έρχονται, στο μέσο με το οποίο ταξίδεψαν, στη χρονική διάρκεια του ταξιδιού και στο χρόνο παραμονής τους στο Μέτσοβο. Τα στοιχεία που συλλέχθηκαν μέσα από τα ερωτηματολόγια επεξεργάστηκαν με τη χρήση του πακέτου στατιστικής ανάλυσης SPSS v13.0 (Statistical Package for the Social Sciences) και προέκυψαν ποσοτικά αποτελέσματα αναφορικά με την ψυχαγωγική αξία του Μετσόβου ως τουριστικού προορισμού.

Σύμφωνα με στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από τον Σύλλογο Ξενοδόχων αλλά και από επαγγελματίες Ξενοδόχους του Δήμου Μετσόβου, υπολογίζεται ότι ο συνολικός αριθμός των επισκεπτών που καταφθάνουν κάθε χρόνο στο Μέτσοβο ανέρχεται σε 300.000. Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά ο αριθμός των επισκεπτών στο Μέτσοβο, βάση του μέσου μεταφοράς που χρησιμοποιούν και την περιοχή προέλευσης.

Πίνακας 1. Ετήσιος αριθμός επισκεπτών αναλόγως μεταφορικού μέσου και περιοχής προέλευσης

Table 1. Annual number of visitors counting on the means of transport and where they come from

	I.X. αυτοκίνητο	Αεροπλάνο	Πούλμαν	ΚΤΕΛ	Σύνολο
d < 100 km	93.180	0	4.846	2.743	100.769
100km < d < 200km	52.100	0	0	2.743	54.843
200km < d < 300km	73.141	0	1.938	0	75.079
300km < d < 400km	8.015	0	1.938	0	9.954
400km < d < 500km	24.046	0	16.477	0	40.523
d > 500km	9.017	5.700	0	4.114	18.832
Σύνολο	259.500	5.700	25.200	9.600	300.000

Με βάση τον Πίνακα 1 παρατηρούμε ότι το 87% των επισκεπτών έρχονται στο Μέτσοβο χρησιμοποιώντας το αυτοκίνητό τους, το 2% χρησιμοποιεί το αεροπλάνο, 8% χρησιμοποιεί πούλμαν καθώς ταξιδεύει με ταξιδιωτικά πρακτορεία που διοργανώνουν ολοκληρωμένα πακέτα διακοπών και τέλος το 3% χρησιμοποιεί τις υπεραστικές συγκοινωνίες (ΚΤΕΛ). Επίσης, το 34% των επισκεπτών του Μετσόβου προέρχονται από περιοχές οι οποίες απέχουν λιγότερο από 100 km από το Μέτσοβο, το 43% από περιοχές από 100 έως 300 km, το 17% από περιοχές από 300 έως 500 km και μόλις ένα 6% από αποστάσεις μεγαλύτερες από 500 km. Στην τελευταία κατηγορία, εκτός από τις πολύ απομακρυσμένες, σε σχέση με το Μέτσοβο, περιοχές εντάσσονται και οι χώρες της Δυτικής Ευρώπης από όπου ξεκινούν αρκετοί επισκέπτες του Μετσόβου.

Για την εφαρμογή της Ανάλυσης Κόστους Ταξιδιού στην περίπτωση του Μετσόβου, δηλαδή για τον υπολογισμό του συνολικού κόστους των επισκεπτών ανά έτος, χρειάστηκε να υπολογιστεί το κόστος από τη χρήση του I.X., του αεροπλάνου, του πούλμαν και των

υπεραστικών συγκοινωνιών. Συγκεκριμένα, αν κάποιος επισκέπτης επιλέξει το Ι.Χ. ως μέσο μεταφοράς στο Μέτσοβο, τότε δεδομένου ότι ένα Ι.Χ. καταναλώνει περίπου 10 lt / 100 km και αν λάβουμε υπόψη μας ότι η τιμή της βενζίνης ανέρχεται σε 1 € / lt, το κόστος μετακίνησης υπολογίζεται σε 10 € / 100 km.

Οι επισκέπτες που προέρχονται από 500 km και άνω συνήθως χρησιμοποιούν το αεροπλάνο για τις μετακινήσεις τους. Στο αεροδρόμιο «Βασιλιάς Πύρρος» των Ιωαννίνων πραγματοποιούνται καθημερινά πτήσεις με αφετηρία και προορισμό την Αθήνα και αντίστροφα. Το κόστος του εισιτηρίου μετ' επιστροφής είναι 200 €, όμως θα πρέπει να προστεθεί και ένα κόστος 100 € μεταφοράς από το αεροδρόμιο στο Μέτσοβο και αντίστροφα, με ταξί ή κάποιο άλλο μέσο. Έτσι, καταλήγουμε ότι το συνολικό κόστος μετακίνησης με αεροπλάνο είναι 300 € /επισκέπτη.

Το 8% των επισκεπτών του Μετσόβου χρησιμοποιεί οργανωμένα πακέτα διακοπών που διοργανώνουν τα ταξιδιωτικά πρακτορεία. Τα πρακτορεία που διοργανώνουν εκδρομές στο Μέτσοβο είναι συνήθως 200 έως 400 km μακριά. Συνεπώς, για μία αυθημερόν επίσκεψη στο Μέτσοβο ο επισκέπτης θα επιβαρυνθεί με το ποσό των 6 €, ενώ αν πραγματοποιήσει μία διανυκτέρευση θα πληρώσει 20 €, για δύο διανυκτερεύσεις 30 € και για τρεις διανυκτερεύσεις 40 €.

Ένα εναλλακτικό μέσο μεταφοράς για το Μέτσοβο, αποτελούν και οι υπεραστικές συγκοινωνίες (ΚΤΕΛ). Επομένως, εάν κάποιος επιλέξει αυτό τον τρόπο μετακίνησης θα πληρώσει για αποστάσεις μικρότερες από 100 km εισιτήριο 10 €, για αποστάσεις από 100 έως 200 km εισιτήριο 25 €, για αποστάσεις από 200 έως 300 km εισιτήριο 35 €, για αποστάσεις από 300 έως 400 km εισιτήριο 50 €, για αποστάσεις από 400 έως 500 km εισιτήριο 60 €, ενώ για αποστάσεις μεγαλύτερες από 500 km θα πληρώσει εισιτήριο 75 €.

Για τον υπολογισμό του συνολικού κόστους των επισκεπτών ανά έτος δεν αρκεί να περιοριστούμε στον υπολογισμό του κόστους μετακίνησης, αλλά πρέπει να συνυπολογίσουμε το κόστος παραμονής στο Μέτσοβο. Πιο συγκεκριμένα, το κόστος παραμονής στο Μέτσοβο διακρίνεται στο κόστος διαμονής και στο κόστος διατροφής.

Το κόστος διαμονής, είτε ο επισκέπτης επιλέξει κάποιο ξενοδοχείο είτε ενοικιαζόμενα δωμάτια, ανέρχεται στο ποσό των 30 € το άτομο. Επιπλέον, το κόστος γευμάτων / ποτών κατά τη διάρκεια της ημέρας υπολογίζεται στα 30 € το άτομο.

Εκτίμηση Κόστους Επισκεπτών με Ι.Χ. Επιβατηγά Αυτοκίνητα

Για την εφαρμογή της μεθόδου Ανάλυσης Κόστους Ταξιδιού υπολογίστηκε αρχικά το κόστος που προκύπτει από τους επισκέπτες που χρησιμοποιούν το Ι.Χ. προκειμένου να φτάσουν στο Μέτσοβο. Έγινε μία στατιστική ανάλυση των επισκεπτών που έρχονται από διάφορες περιοχές με το Ι.Χ. σε σχέση με το χρόνο παραμονής τους στο Μέτσοβο. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται υπό μορφή Πίνακα (Πίνακας 2) παρακάτω και αφορούν τα χαρακτηριστικά των επισκεπτών, που χρησιμοποιούν ως μεταφορικό μέσο το Ι.Χ.

Σύμφωνα με τον παρακάτω Πίνακα παρατηρούμε ότι το 73% των επισκεπτών που καταφθάνουν στο Μέτσοβο από κοντινές περιοχές κάτω των 100 km, πραγματοποιούν αυθημερόν επίσκεψη. Το 44% αυτών που προέρχονται από 100 – 200 km κάνουν από μία μέχρι τρεις διανυκτερεύσεις, το 50 % αυτών που προέρχονται από 200 – 300 km δεν διανυκτερεύουν στο Μέτσοβο αλλά πιθανόν να επισκέπτονται και άλλα μέρη, μόνο το 10% αυτών που προέρχονται από 300 – 400 km δεν επιλέγει το Μέτσοβο για διανυκτέρευση αλλά κάποιο άλλο μέρος και τέλος το 65% των επισκεπτών από απομακρυσμένες περιοχές και από το εξωτερικό διανυκτερεύουν από μία μέχρι τέσσερις βραδιές.

Πίνακας 2. Χαρακτηριστικά επισκεπτών που χρησιμοποιούν Ι.Χ.
Table 2. Characteristics of visitors that travel using their own car

	d < 100 km	100 - 200km	200 - 300km	300 - 400km	400 - 500km	>500 km	Σύνολο
Αυθημερόν	60.711	25.098	33.619	860	13.069	7.354	140.711
Μία βραδιά	13.064	15.059	11.501	2.579	11.326	3.152	56.681
Δύο βραδιές	8.453	4.183	14.156	1.719	4.356	5.253	38.120
Τρεις βραδιές	0	837	885	2.579	6.099	0	10.399
Τέσσερις βραδιές	768	0	1.769	1.719	871	0	5.128
>Τέσσερις	0	0	5.308	0	0	3.152	8.460
Σύνολο	82.998	45.176	67.239	9.455	35.721	18.911	259.500

Συγκεντρωτικά, συμπεραίνουμε ότι το 54% των επισκεπτών έρχονται αυθημερόν, ενώ μόνο το 9% κάνουν πάνω από 2 διανυκτερεύσεις. Επιπρόσθετα, το 32% των επισκεπτών έρχονται από προορισμούς απόστασης μικρότερης των 100 km, το 43% από απόσταση 100-300 km ενώ το υπόλοιπο 25% από απόσταση 300 km και άνω.

Σύμφωνα με τη στατιστική επεξεργασία των στοιχείων υπολογίζεται ότι το συνολικό κόστος που προκύπτει από τη χρήση του Ι.Χ. ως μεταφορικό μέσο για αποστάσεις μικρότερες από 100 km ανέρχεται στο ποσό των 4.219.064 € (Πίνακας 3) , δηλαδή μόνο στο 17% του συνολικού κόστους. Το κόστος χρήσης Ι.Χ. για αποστάσεις από 100 – 200 km αντιπροσωπεύει το 13% του συνολικού κόστους. Ακόμη, το κόστος χρήσης Ι.Χ. για αποστάσεις από 200 – 500 km αντιπροσωπεύει το 57% και τέλος για αποστάσεις μεγαλύτερες από 500 km το 13% του συνολικού κόστους.

Επιπλέον, το 30% του κόστους ταξιδιού προέρχεται από τους επισκέπτες που έρχονται αυθημερόν και το 45% του κόστους ταξιδιού προέρχεται από τους επισκέπτες του Σαββατοκύριακου. Αξιοσημείωτο είναι ότι το 30% του κόστους ταξιδιού προέρχεται από επισκέπτες που έρχονται από απόσταση μικρότερη των 200 km, το 30% από απόσταση 200-300 km και το υπόλοιπο 40% από απόσταση 300 km και άνω.

Πίνακας 3. Κόστος Επισκεπτών με Ι.Χ.
Table 3. Cost of visitors that travel using their own car

	d < 100 km	100 – 200 km	200 – 300 km	300 – 400 km	400 – 500 km	> 500 km	Σύνολο
Αυθημερόν	2.124.902	1.129.403	1.849.069	55.873	980.140	625.111	6.764.498
Μία βραδιά	849.192	1.129.403	977.618	244.983	1.189.236	362.460	4.752.891
Δύο βραδιές	1.056.687	564.701	2.052.555	266.472	718.769	919.281	5.578.466
Τρεις βραδιές	0	163.136	181.368	554.434	1.372.196	0	2.271.134
Τέσσερις βραδιές	188.282	0	468.903	472.773	248.302	0	1.378.260
>Τέσσερις	0	0	1.725.208	0	0	1.118.897	2.844.105
Σύνολο	4.219.064	2.986.643	7.254.720	1.594.535	4.508.643	3.025.749	23.589.354

Εκτίμηση Κόστους Επισκεπτών με ΚΤΕΛ

Στη συνέχεια υπολογίστηκε το κόστος που προκύπτει από τους επισκέπτες που χρησιμοποιούν το Κ.Τ.Ε.Λ. προκειμένου να φτάσουν στο Μέτσοβο.

Πίνακας 4. Χαρακτηριστικά επισκεπτών που χρησιμοποιούν ΚΤΕΛ

Table 4. Characteristics of visitors that use the bus

	d <100 km	100 – 200km	200 – 300km	300 - 400km	400-500 km	> 500 km	Σύνολο
Αυθημερόν	2880	0	0	288	0	0	3168
Μία βραδιά	960	0	0	96	0	0	1056
Δύο βραδιές	2880	0	0	288	0	0	3168
Τρεις βραδιές	0	0	960	96	0	0	1056
Τέσσερις βραδιές	960	0	0	192	0	0	1152
>Τέσσερις	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	7680	0	960	960	0	0	9600

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα (Πίνακας 4), ο αριθμός των επισκεπτών που έρχονται στο Μέτσοβο με ΚΤΕΛ ανέρχονται σε 9.600. Το 80% των τουριστών που μεταβαίνουν στο Μέτσοβο με συγκοινωνία έρχονται από προορισμούς απόστασης μικρότερης των 100 km και το 20% από απόσταση 200 – 400 km. Το 33% των παραπάνω επισκεπτών έρχεται στο Μέτσοβο για αυθημερόν επίσκεψη, το 44% για Σαββατοκύριακο και το υπόλοιπο 23% για τρεις ή τέσσερις βραδιές.

Πίνακας 5. Κόστος Επισκεπτών με ΚΤΕΛ

Table 5. Cost of visitors that use the bus

	d < 100 km	100- 200km	200 - 300km	300 - 400km	400- 500km	>500km	Σύνολο
Αυθημερόν	115.200	0	0	23.040	0	0	138.240
Μία βραδιά	67.200	0	0	10.560	0	0	77.760
Δύο βραδιές	374.400	0	0	48.960	0	0	423.360
Τρεις βραδιές	0	0	206.400	22.080	0	0	228.480
Τέσσερις βραδιές	240.000	0	0	55.680	0	0	295.680
>Τέσσερις	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	796.800	0	206.400	160.320	0	0	1.163.520

Από τον προηγούμενο πίνακα (Πίνακας 5) προκύπτει ότι, το κόστος ταξιδιού των επισκεπτών που χρησιμοποιούν ως μεταφορικό μέσο το ΚΤΕΛ ανέρχεται σε 1.163.520 €. Το 12% του κόστους ταξιδιού προέρχεται από τους επισκέπτες που έρχονται αυθημερόν, το 43% του κόστους ταξιδιού προέρχεται από τους επισκέπτες του Σαββατοκύριακου και το υπόλοιπο 45% από τους επισκέπτες που διαμένουν 3 – 4 μέρες. Το 70% του κόστους ταξιδιού προέρχεται από επισκέπτες που έρχονται από απόσταση μικρότερη των 100 km και το 30% από απόσταση 200-400 km.

Εκτίμηση Κόστους Επισκεπτών με Οργανωμένη Εκδρομή

Έπειτα υπολογίστηκε το κόστος που προκύπτει από τους επισκέπτες που ταξιδεύουν με οργανωμένη εκδρομή για να μεταβούν στο Μέτσοβο.

Πίνακας 6. Χαρακτηριστικά επισκεπτών με Group
Table 6. Characteristics of visitors that travel in group

	d< 100 km	100-200km	200 - 300km	300 - 400km	400 - 500km	> 500km	Σύνολο
Αυθημερόν	4.846	0	1.938	0	6.785	0	13.569
Μία βραδιά	0	0	0	0	3.877	0	3.877
Δύο βραδιές	0	0	0	0	969	0	969
Τρεις βραδιές	0	0	0	1.938	4.846	0	6.785
Τέσσερις βραδιές	0	0	0	0	0	0	0
>Τέσσερις	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	4.846	0	1.938	1.938	16.477	0	25.200

Ο αριθμός των επισκεπτών που έρχονται στο Μέτσοβο με οργανωμένη εκδρομή ανέρχεται σε 25.200 (Πίνακας 6). Το 65% των τουριστών που μεταβαίνουν στο Μέτσοβο με Group έρχονται από προορισμούς απόστασης μεγαλύτερης των 400 km και μόλις το 20% από απόσταση μικρότερη των 100 km. Το 54% των παραπάνω επισκεπτών έρχεται στο Μέτσοβο για αυθημερόν επίσκεψη, το 20% για Σαββατοκύριακο και το υπόλοιπο 27% για τέσσερις το πολύ μέρες.

Από τον επόμενο πίνακα (Πίνακας 7) προκύπτει ότι, το κόστος ταξιδιού των επισκεπτών που έρχονται στο Μέτσοβο με οργανωμένη εκδρομή ανέρχεται σε 1.738.800 €. Το 28% του κόστους ταξιδιού προέρχεται από τους επισκέπτες που έρχονται αυθημερόν, το 22% του κόστους ταξιδιού προέρχεται από τους επισκέπτες του Σαββατοκύριακου και το υπόλοιπο 51% από τους επισκέπτες που διαμένουν 3 – 4 μέρες. Το 70% του κόστους ταξιδιού προέρχεται από επισκέπτες που έρχονται από απόσταση μεγαλύτερη των 400 km, το 10% από απόσταση μικρότερη των 100 km και το 20% από απόσταση 200-400 km.

Πίνακας 7. Κόστος επισκέψεων με οργανωμένη εκδρομή (Group)
Table 7. Cost of visitors that travel in a group

	d< 100 km	100-200km	200 - 300km	300 - 400km	400 - 500km	>500km	Σύνολο
Αυθημερόν	174.462	0	69.785	0	244.246	0	488.492
Μία βραδιά	0	0	0	0	271.385	0	271.385
Δύο βραδιές	0	0	0	0	96.923	0	96.923
Τρεις βραδιές	0	0	0	252.000	630.000	0	882.000
Τέσσερις βραδιές	0	0	0	0	0	0	0
>Τέσσερις	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	174.462	0	69.785	252.000	1.242.554	0	1.738.800

Εκτίμηση Κόστους Επισκεπτών με Αεροπλάνο μέσω Ιωαννίνων

Τέλος, υπολογίστηκε το κόστος που προκύπτει από τους επισκέπτες που χρησιμοποιούν το αεροπλάνο προκειμένου να ταξιδέψουν στο Μέτσοβο.

Πίνακας 8. Χαρακτηριστικά επισκεπτών με αεροπλάνο μέσω Ιωαννίνων
Table 8. Characteristics of visitors that travel by plane via Ioannina

	d< 100 km	100 - 200km	200 - 300km	300 - 400km	400 - 500km	> 500km	Σύνολο
Αυθημερόν	0	0	0	0	0	950	950
Δύο βραδιές	0	0	0	0	0	3.800	3.800
Τρεις βραδιές	0	0	0	0	0	0	0
Τέσσερις βραδιές	0	0	0	0	0	0	0
>Τέσσερις βραδιές	0	0	0	0	0	950	950
Σύνολο	0	0	0	0	0	5.700	5.700

Ο αριθμός των επισκεπτών που έρχονται στο Μέτσοβο με αεροπλάνο μέσω Ιωαννίνων ανέρχεται περίπου σε 5.700. Το σύνολο των τουριστών που μεταβαίνουν στο Μέτσοβο με αεροπλάνο μέσω Ιωαννίνων έρχονται από προορισμούς απόστασης μεγαλύτερης των 500 km. Το 67% των παραπάνω επισκεπτών έρχεται στο Μέτσοβο Σαββατοκύριακο, το 17% για αυθημερόν επίσκεψη και το υπόλοιπο 17% για πέντε και πλέον μέρες (Πίνακας 8).

Πίνακας 9. Κόστος επισκεπτών με αεροπλάνο μέσω Ιωαννίνων
Table 9. Cost of visitors that travel by plane via Ioannina

	d<100km	100-200km	200 - 300km	300-400km	400-500km	> 500km	Σύνολο
Αυθημερόν	0	0	0	0	0	299.250	299.250
Μία βραδιά	0	0	0	0	0	0	0
Δύο βραδιές	0	0	0	0	0	1.444.000	1.444.000
Τρεις βραδιές	0	0	0	0	0	0	0
Τέσσερις βραδιές	0	0	0	0	0	0	0
>Τέσσερις βραδιές	0	0	0	0	0	475.000	475.000
Σύνολο	0	0	0	0	0	2.218.250	2.218.250

Το 65% του κόστους ταξιδιού προέρχεται από τους επισκέπτες του Σαββατοκύριακου, το 13% από τους επισκέπτες που έρχονται αυθημερόν και το 21% από τους επισκέπτες που διαμένουν περισσότερες από 4 μέρες, ενώ το συνολικό κόστος ανέρχεται σε 2.218.250 €.

Συμπεράσματα

Οι υπολογισμοί οδηγούν στο βασικό συμπέρασμα ότι η οικονομική αξία του Μετσόβου ως τουριστικού προορισμού ξεπερνά τα 28.000.000 € ανά έτος. Η εκτιμώμενη αξία εκφράζει το «κατώφλι» της συνολικής αξίας με δεδομένο ότι στηρίχτηκε αποκλειστικά σε πραγματικά κόστη που δαπανώνται από τους επισκέπτες. Η σημαντικότερη οικονομική αξία (περίπου 82%) δημιουργείται από τους επισκέπτες που καταφθάνουν στο Μέτσοβο με Ι.Χ. αυτοκίνητα.

Το 32% του συνολικού κόστους ταξιδιού προέρχεται από επισκέπτες ακτίνας μικρότερης των 200 km, το 30% από επισκέπτες ακτίνας από 200-400 km και το 38% από επισκέπτες ακτίνας μεγαλύτερης από 400km. Επίσης, σε σχέση με το χρόνο παραμονής των επισκεπτών στο Μέτσοβο το 26% του συνολικού κόστους ταξιδιού προέρχεται από αυθημερόν επίσκεψη, το 44% από επισκέπτες του Σαββατοκύριακου και το 30% από επισκέπτες που διαμένουν πάνω από 4 ημέρες στο Μέτσοβο. Το γεγονός ότι σχεδόν τα τρία τέταρτα του συνολικού κόστους ταξιδιού προέρχονται από επισκέπτες που πραγματοποιούν διανυκτερεύσεις στην περιοχή, αν και οι περισσότεροι ταξιδεύουν αυθημερόν στο Μέτσοβο, υποδεικνύει τη σημαντικότητα προσέλκυσης επισκεπτών, που δεν πραγματοποιούν απλώς μία στάση στην περιοχή. Οι επισκέπτες που διανυκτερεύουν σε κάποιο τόπο συντελούν και στην αύξηση των εσόδων των τουριστικών επιχειρήσεων, αλλά και γνωρίζουν περισσότερο ολοκληρωμένα τον τόπο που επισκέπτονται. Συνεπώς, αποτελεί πρόκληση για τους τοπικούς φορείς του Μετσόβου η προσέλκυση επισκεπτών που θα διαμένουν για τουλάχιστον μία ημέρα στο Μέτσοβο. Η λειτουργία της Εγνατίας θα πρέπει να αποτελέσει αφορμή για αναδιάρθρωση της τουριστικής στρατηγικής και να μη λειτουργήσει ευκαιριακά για την απλή εκμετάλλευση των διερχομένων, μέσω χαμηλής ποιότητας παρεχομένων υπηρεσιών.

Βιβλιογραφία

- Bateman, I.J., "Valuation of the environment, methods and techniques: revealed preference methods", Sustainable environmental economics and management: principles and practice, Turner RK (ed), Belhaven Press, London, pp. 192-265, 1993.
- Bateman, I. J., Garrod, G. D., Brainard, J. S. and Lovett, A. A., "Measurement issues in the travel cost method: a geographical information systems approach", Journal of Agricultural Economics 47, pp. 191-205, 1996.
- Bateman, I., Brainard, J., Lovett A. and Garrod, G., "The impact of measurement assumptions upon individual travel cost estimates of consumer surplus: A GIS Analysis", Regional Environmental Change, 1, pp. 24-30, 1999.
- Clough, P.W.J. and Meister, A.D., "Allowing for multiple-site visitors in travel cost analysis", Journal of Environmental Management, 32, pp. 115 – 125, 1991.
- Englin, J. and Cameron, T.A., "Augmenting travel cost models with contingent behavior data", Environmental and Resource Economics, 7, pp. 133-147, 1996.
- Englin, J. and Shonkwiler, J.S., "Modeling recreation demand in the presence of unobservable travel costs: towards a travel price model", Journal of Environmental Economics and Management, 29, pp. 308-377, 1995.
- Hellerstein, D.M., "Intel-temporal data and travel cost analysis", Environmental and Resource Economics, 3, pp. 193-207, 1993.
- Walsh, R., Saunders, L. D. and McKean, J. R., "The consumption value of travel time and recreational trips", Journal of Travel Research, 18, pp. 17-24, 1990.
- Καλιαμπάκος Δ. και Δαμίγος Δ., "Σημειώσεις μαθήματος: Περιβαλλοντική Οικονομία: Εφαρμογές σε Ζητήματα Ορεινών Περιοχών", ΔΠΜΣ ΕΜΠ: Περιβάλλον και Ανάπτυξη των Ορεινών Περιοχών, Μέτσοβο, 2008.

Rating Metsovo as a Touristic Destination with the Travel Cost Method

M. Mega, Civil Engineer, M.Sc. “Environment and Development”,
M.Sc. “Hydraulic Engineering”

S. Balabekos, Forest Manager - Environmentalist, Postgraduate Student in “Environment and Development” National Technical University of Athens

N. Katsoulakos, Mechanical Engineer, M.Sc. “Environment and Development”,
Ph.D. Student National Technical University of Athens

Abstract

The aim of the present essay is to assess the value of Metsovo as a touristic destination, with the Travel Cost Method (TCM). This specific method is a classic tool of Environmental Economy and it was firstly implemented in 1947. It is based on the assumption that the total cost of visiting an interesting place reflects its entertaining value.

The implementation of TCM was based on personal interviews with visitors of Metsovo, by using appropriately modulated questionnaires. The money, that the visitors spend in order to arrive and stay at Metsovo, is being calculated by this method. The information which was collected concerns the place where the tourists came from, the means of transport that they used, the journey's duration and the time that the visitors stayed at Metsovo.

The calculations lead to the basic conclusion that the economic value of Metsovo as a touristic destination is more than 28.000.000 € per year. This amount is the “doorsill” of its total value, since the rating is exclusively based on the costs that are spent by the visitors and therefore reflects basically Metsovo's use value as a touristic destination.

Conductively, the implementation of Travel Cost Method in the case of Metsovo, for its value assessment as a touristic destination, constitutes an innovative tool in the research of touristic development in mountain areas. It may contribute to the developmental design of the area, since it assesses in money the touristic product that Metsovo offers, enabling in this way the local authorities to make further estimations and decisions.